

Een verrassend
huisje op de
Wallen

5

Misverstand:
hoogbouw is
efficiënt

8

105

wonen

Design met
een lach

Hij schiep Elliot the Cratefan, de levensgrote blikvanger van hergebruikte Coca-Colakratten. Maar ook houten lampen en parfums die de geur van vreemdgaan camoufleren. De Zuid-Afrikaan Porky Hefer is ontwerper van design met een glimlach.

tekst CAROLINE ABCOUWER
foto JEAN-PIERRE JANS

Porky Hefer, met achter zich zijn duurzame lamp Lite: 'In Zuid-Afrika staat design nog in de kinderschoenen.'

‘Design moet vriendelijk zijn’

Hij is van oorsprong reclameman uit Zuid-Afrika. En misschien dat zijn bewondering voor de kracht van Dutch Design daarom zo groot is. Want Nederlandse ontwerpers zijn er meester in hun ideeën praktisch nut en vorm te geven en ze aan de man te brengen.

Porky Hefer: “En de humor. Ook dat is typisch iets voor Dutch Design. Iets wat ik herken in mijn eigen ontwerpen. Ik heb ook niets met design als verheven kunstvorm voor de happy few. Juist niet. Wat ik ontwerp moet vriendelijk zijn; ik wil dat mensen het begrijpen en omhelzen en dat het een glimlach teweegbrengt.”

Even is hij in Amsterdam. Met zijn vrouw, interieurarchitect Yelda, bezoekt hij de galerie From Africa with love en conceptstore Friday Next, waar onder meer zijn duurzame lamp Lite wordt verkocht.

Met haar label From Africa with love heeft Mariette de Haan Porky's werk dit jaar naar Amsterdam gehaald. Het is de eerste keer dat hij zijn ontwerpen gepresenteerd ziet in een stad die doordrongen lijkt te zijn van internationaal design.

“Het is niet te vergelijken met Zuid-Afrika. Daar staat design nog in de kinderschoenen. Er wordt wel heel veel gecreëerd; er is veel ambachtelijk ontwerp, waarbij gebruik wordt gemaakt van alles wat er in de omgeving voorhanden is. Maar de omvang van Afrikaans design is nog gering. Heel erg naar binnen gericht ook. Als ik zie hoe trots jullie zijn op jullie ontwerpers en dat ze naar buiten toe een ambassadeursfunctie hebben, denk ik: het zou toch mooi zijn als wij een manier zouden vinden om internationaal aansluiting te vinden. Maar zo ver is het nog niet.”

“Als je zo lang in die omgeving hebt gezeten als ik, is het goed om eens buiten de eigen grenzen te kijken. Eens te kijken of mijn werk ook overleefd blijft in de wereld van het internationale of Nederlandse design.”

Zestien jaar bracht Hefer de producten van merken als Nike, Levi's en Coca-Cola aan de man, voordat hij het roer omgooide en besloot zelf producten te gaan ontwerpen. In 2007 richtte hij het creatieve collectief Animal Farm op. Het leverde een reeks spraakmakende ontwerpen op, waarbij Hefer aan het alle-daagse een positieve draai weet te

De Cratefan, opgebouwd uit 2500 Colakratjes. Bovenaan een serie duurzame lampen van Porky Hefer.

geven. Goed voorbeeld is zijn duurzame lamp, de Lite. Het is een handgemaakte lamp uit verantwoord inheems Afrikaans hardhout in de vorm van een gloeilamp, die uitsluitend geschikt is voor energievriendelijke led-verlichting.

“Ik heb altijd heel veel ideeën in mijn hoofd en ik had in dit geval het geluk dat ik Doug Banfield tegenkwam die mij wees op de mogelijkheden van led-verlichting. Daardoor kun je die combinatie maken, die lamp zo dicht bij dat hout brengen. Het doet me aan mijn vader denken die altijd zei dat je niet aan de lamp moest komen. Bij Lite kan dat wel. En zo zijn er misschien meer combinaties te maken, niet alleen met hout, maar bijvoorbeeld ook met wol.”

Voor zijn Cratefan gebruikte He-

‘Kijken of mijn werk hier ook overeind blijft’

fer 2500 Coca-Colakratjes. Het immense, sympathieke bouwwerk bracht op vrolijke wijze het hergebruik en recycling onder de aandacht van het publiek tijdens het WK voetbal in Zuid-Afrika, twee jaar geleden. Of tenminste, voor wie het wilde zien.

Want het viel Hefer op dat ondanks de bizarre afmetingen van de 18 meter hoge Cratefan er mensen waren die hem nauwelijks zagen.

“Opvallend veel volwassenen kijken als ze lopen naar de grond. Het waren de kinderen die hem als eerste opmerkten. Wat betreft onbevangenheid kunnen we veel van kinderen leren. Het is mooi om grote structuren in een publieke ruimte te plaatsen en zo het publiek te laten kijken, leren en glimlachen.”

De Cratefan doet denken aan een uit de krachten gegroeid legomanetje, opgebouwd uit Coca-Colakratjes die door kabels bijeen worden gehouden. Zijn kracht is dat hij niet gebonden is aan een vaste plaats. Zo zijn er plannen om de Cratefan opnieuw op te bouwen tijdens de Olympische spelen in Londen. Hefer: “Cratefan kan de wereld rond omdat we hem niet fysiek hoeven te verplaatsen. Het is een idee dat heel eenvoudig te maken is van materialen die lokaal te vinden en ook weer af te breken zijn.”

Ook voor de handgemaakte vogelnesten voor huis en tuin put Hefer graag uit lokaal verkrijgbare materialen. Al was het alleen al omdat het organische materiaal waarvan de nesten gemaakt zijn, per definitie vergankelijk is. “Mensen willen graag iets dat wel organisch maar niet tijdelijk is. Dus is het nest zo opgebouwd dat mensen het zelf, net als vogels doen, met materialen uit eigen tuin kunnen bijhouden.”

Hefer is er de man niet naar zich te beperken tot de benauwde kaders van het productontwerp. Echt verbazingwekkend is het niet dat hij ook drie parfums op zijn naam heeft staan. Het zijn allermindst doorsneegeurtjes getuige de namen *My Car Broke Down* en *I Was Working Late*, die de drager een alibi voor zoekgeraakte uurtjes geven.

Hefer: “Eén van de redenen dat ik uit de reclamerwereld ben gestapt, is dat ik geacht werd een product te kunnen verkopen, of het nu wel of niet een goed product was. Naar die tijd wil ik niet meer terug. Dus toen ik werd gevraagd om Mavericks Revue Bar op de kaart te zetten, heb ik gezegd: oké, maar ik moet er wel zelf in geloven. Het werden parfums met de geur van de omgeving, zoals benzine, koffie en sigaretten. Het grappige is dat er veel vraag naar is, vooral uit het Oosten, maar ook uit Duitsland, Italië en Hongkong.”

animal-farmacy.blogspot.com
www.fromafricawithlove.nl

Hoofstad

Paasheuvelweg

Altijd geruststellend om te lezen over de geruïneerde grasvelden in Amsterdam na weer een relatief rustig uit de hand gelopen oud-nieuwvierviering, een Koninginnedag met maar 450.000 kotsende en pissende dagtrippers in plaats van een half miljoen, een kampioenschap van Ajax (gelukkig maar eens in de zeven jaar) of een keigezellig nichtenfestijn.

Jubelend wordt ons meegedeeld dat we nu Trans-Oezbeeks pampagras hebben ingezaaid, wat niet alleen veel goedkoper is dan de zoden uit de Pan-Peruviaanse hoogvlakte, maar bovendien veel langer meegaat: in de Arena ligt het er na drie thuiswedstrijden nog prima bij.

Dat ze in België pleinen gewoon bestraten, vinden we hier maar saai. Stel je voor dat je het Museumplein of het Rembrandtplein kon aanvegen na een partijtje zodat het er de volgende dag weer toonbaar uitziet, zoals op de Groenplaats in Antwerpen gebeurt. Wie wil dat nou?

Veel cynischer was het bericht dat makelaarskantoor Zadelhoff waarschuwde voor een te groot aanbod op de Nederlandse kantenmarkt. Dat is zoiets als een opgeheven vingertje van Pablo Escobar als je een haaltje van een joint neemt.

Bedolven onder kilo's boter hebben deze door exorbitante bemiddelingcourtages puissant rijk geworden vastgoeddealertjes de ranzige lef om de sector te adviseren tien miljard euro fiscaal af te boeken op hun structureel onverhuurbare kantoren.

Tien miljard, dat lijkt heel wat, maar wie even de smartphone een kwartslag draait zodat de calculator sommetjes met meer dan negen nullen achter de komma aankan, komt er achter dat het dan om een schamele tweehonderd euro per vierkante meter

gaat. En dan ook nog ten laste van de belastingbetaler, van de huishoudportemonnee van dat chronisch verontwaardigde Vindex-stelletje wier voornamen mij even ontschoten zijn.

Houdt u de rekenapp er nog even bij? De vraagprijs van commercieel vastgoed wordt over het algemeen uitgedrukt in euro's op jaarbasis per vierkante meter. Op het hoogtepunt van de markt werd op de Zuidas zo rond de vijf meer betaald, overigens voornamelijk door advocaten en accountants die dat soort bedragen toch rechtstreeks in hun uurtarieven doorcalculeerden. In de huidige nieuwe economische realiteit is

Op het hoogtepunt werd op de Zuidas vijf meer betaald

het al zo dat er deals zijn te maken voor rond de helft van dat bedrag, nog afgezien van zaken als huurvrije periodes en bijdragen in de verhuiskosten.

Op hetzelfde moment moet het kind van bovengenoemd echtpaar – dat het leven in Venlo nu echt spuugzat is en op kamers wil in de grote stad – voor een stinkhok van acht vierkante meter gewoon vierhonderd euro per maand afrekenen. Let u nog een beetje op: dat is zeshonderd euro per vierkante meter per jaar!!

Om de hoek bij het Zweedse woonwarenhuis ligt zo'n volstrekt desolaat kantorenparkje, liefdeloos volgeplempt met karakterloze dozen, die zich slechts onderscheiden door de schreeuwende ‘te huur’-borden van verschillende makelaarskantoren.

Afbreken, op eigen kosten graag.

RONALD HOOFT
r.hoof@parool.nl

Leegstaand kantoor in Zuidoost: afbreken, op eigen kosten. FOTO FLORIS LOK

Z

W = weergaloes, wereldklasse
G = gewoon goed
T = tegenvaller, kan zoveel beter
N = niet best, omrijden
Z = zand erover en aanstampen!